

**Özel Eğitime Gereksinimi
Olan Öğrenciler ve
ÖZEL EĞİTİM**

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP) HAZIRLAMA BEP Nedir?

- ✓ Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP); rehberlik araŐtırma merkezlerinde “Eğitsel Değerlendirme ve İzleme Ekibi” tarafından gerçekleŐtirilen “Ayrıntılı Değerlendirme Süreci” sonunda, “Özel Eğitim Hizmetlerinden Yararlanması Uygun Görölen” özel gereksinimli öğrenciler için “ekip” tarafından hazırlanan programdır.
- ✓ BEP; özel gereksinimli öğrencinin zihinsel, duygusal, sosyal, dil ve iletiŐim alanlarında yapabildiklerini dikkate alarak, kazandırılacak davranıŐların neler olduğu, bu davranıŐların nerede, nasıl, kimler tarafından hangi yöntemlerle ve ne kadar sürede kazandırılacağını belirten, gerekli destek eğitim hizmetlerini içeren, içinde ailenin de yer aldığı bir ekip tarafından hazırlanan yazılı bir programdır.

BEP Hangi Öğrenciler İçin Hazırlanır?

- ✓ BEP, değerlendirme sürecinin basamaklarını oluşturan *gönderme öncesi*, *gönderme* ve *ayrıntılı değerlendirme* süreçleri sonunda özel eğitim hizmetlerinden yararlanması uygun görülen çocuklar için hazırlanır.

GÖNDERME ÖNCESİ

Akranlarından farklı olan öğrenciler belirlenir. RAM'a gönderilmeden önce çeşitli uyarılma ve düzenlemelerle öğrenci değerlendirilir.

GÖNDERME SÜRECİ

Yetersizliği olduğu düşünülen öğrenci yapılan uyarılara rağmen başarısız ise yapılan çalışmalar rapor haline getirilir ve öğrenci RAM'a gönderilir.

AYRINTILI DEĞERLENDİRME

RAM'da ekip tarafından çok yönlü bir değerlendirme yapılır. Özel eğitime uygun olup olmadığına karar verilir. Daha sonra eğitsel değerlendirme yapılır. BEP hazırlanır.

BEP Kimler Tarafından Hazırlanır?

- ✓ BEP, 2006 Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Madde 72'de tanımladığı üzere BEP Geliştirme Birimi tarafından hazırlanır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi üyeleri

MADDE 72:

- ✓ Okul/kurum müdürü veya görevlendirilen müdür yardımcısı
- ✓ Bir gezerik özel eğitim görevi yapan öğretmen
- ✓ Bir rehber öğretmen
- ✓ Bir eğitim programları hazırlamakla yükümlü öğretmen
- ✓ Öğrencinin sınıf öğretmeni
- ✓ Dersini okutan ilgili alan öğretmenleri
- ✓ Öğrencinin velisi
- ✓ Öğrenci

BEP İçerisinde Neler Yer Alır?

Öğrencinin var olan performans düzeyi

Uzun dönemli amaçlar

Uzun dönemli amaçlara ulaşmak için gerekli kısa dönemli amaçlar

Öğretim yöntemleri ve materyaller

Program başlama ve bitiş tarihleri

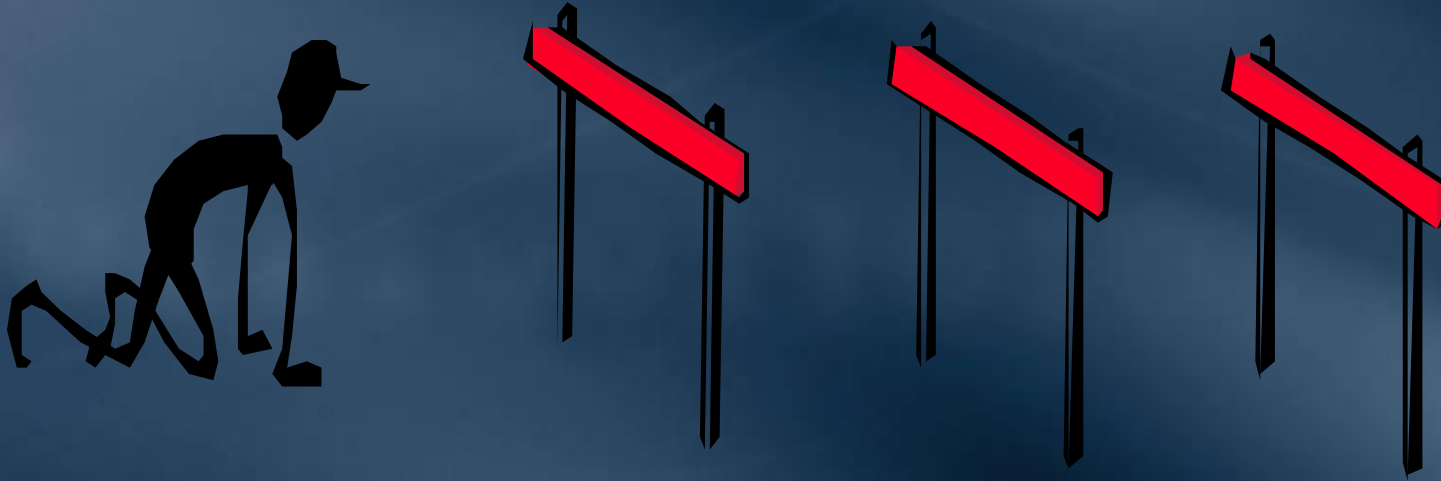
Değerlendirme yöntemi ve ölçütleri

Ek hizmetlerin nerede, ne zaman, kim tarafından ne kadar süreyle verileceği

1. Öğrencinin Var Olan Performans Düzeyi

- ✓ Öncelikle öğrencinin **var olan performans düzeyi** belirlenir.
- ✓ *Öğrencinin var olan performans düzeyinin bileşenleri;*
 - a. Öğrencinin program alanlarına göre yapabildikleri ve yapamadıkları
 - b. Öğrenciyi akran grubuna göre karşılaştıran bilgiler
 - c. Öğrencinin programa katılım düzeyi

1. Öğrencinin Var Olan Performans Düzeyi performans düzeyi yazım ilkeleri

1

- Değerlendirme verilerine göre oluşturulmalıdır.

2

- Performans düzeyi öğrencinin yapamadıkları ile yapabildiklerini yansıtmalıdır.

3

- Performans düzeyi ölçülebilir ve gözlenebilir şekilde ifade edilmelidir.

4

- Yazılan performans düzeyi uzun ve kısa dönemli hedefler oluşturmaya olanak vermelidir.

5

- Performans düzeyi ifadeleri öğrencinin şimdiki durumunu yansıtmalıdır.

6

- Performans düzeyi ifadelerinde öğrencinin değerlendirilen becerideki ustalık derecesi ya da güçlük derecesi de belirtilmelidir.

7

- Performans düzeyi ifadelerinde grubun ortalama başarısı belirtilmelidir.

2. Yıl Sonunda Kazandırılacak Uzun Dönemli Amaçlar

- ✓ Öncelikle öğrencinin **var olan performans düzeyine** göre kısa dönemli amaçlar (K.D.A) ve uzun dönemli amaçlar (U.D.A) belirlenir.
- ✓ Uzun dönemli amaçlar, bir öğretim yılı sonunda öğrencinin kazanması beklenen davranışlardır.
- ✓ Örneğin; “*Can, öğretim yılının sonunda mevsimlerin özelliklerini öğrenir.*”
- ✓ Uzun dönemli amaçlar öğrencinin ulaşabileceği **gerçekçi** amaçlar olmalıdır.

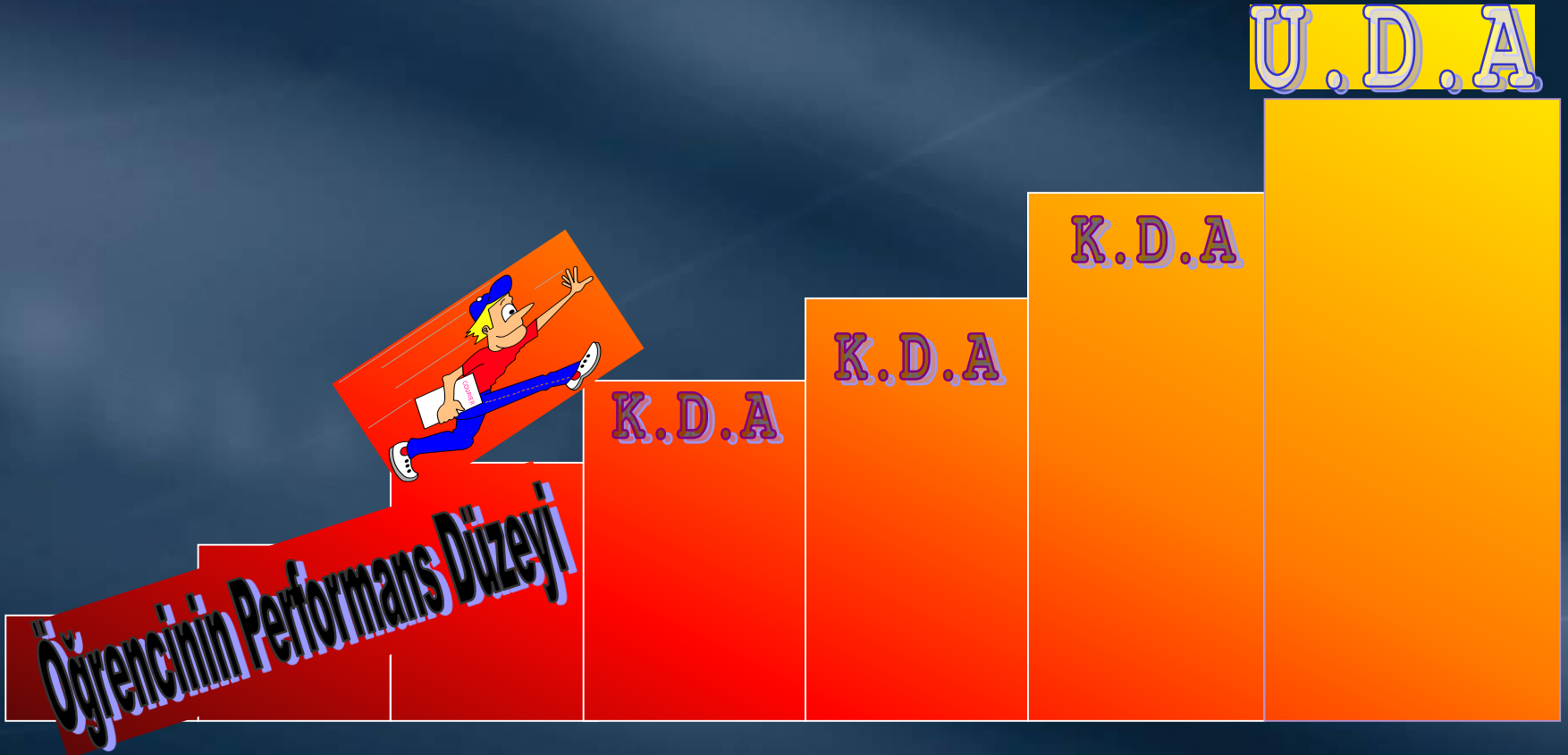

2. Yıl Sonunda Kazandırılacak Uzun Dönemli Amaçlar uzun dönemli amaç belirlerken dikkat edilecek unsurlar

1. Öncelikle öğrencinin var olan performans düzeyi
2. Öğrencinin yetersizliğinin derecesi
3. Öğrenciye sağlanacak destek eğitim hizmetleri
4. Öğrencinin geçmiş yaşantıları ve öğrenme hızı
5. Öğrencinin yaşadığı çevre ve aile özellikleri
6. Sınıf öğretmenine sağlanan destek hizmetler
7. Öğrenci için öncelikli olan hedefler
8. İşlevsel hedefler

3. Uzun Dönemli Amaçlara Ulaşmak İçin Gerekli Olan Kısa Dönemli Amaçlar

- Kısa dönemli amaçlar; bireyin var olan performans düzeyi ile uzun dönemli amaçlar arasındaki ölçülebilir ara basamaklardır.

3. Uzun Dönemli Amaçlara Ulaşmak İçin Gerekli Olan Kısa Dönemli Amaçlar

kısa dönemli amaçların öğeleri

- **BİREY:** Kısa dönemli amaçlar öğrenci davranışı üzerine odaklanmalıdır, öğretmenden değil, öğrenciden beklenen davranışı tanımlamalıdır.
- **DAVRANIŞ:** Öğrenciden beklenen davranışın ne olduğu açık, gözlenebilir ve ölçülebilir bir şekilde tanımlanmalıdır.
- **KOŞUL:** Davranışın hangi koşullar altında gösterilmesi gerektiğini tanımlar.
- **ÖLÇÜT:** Öğrencinin gösterdiği davranışın yeterliliği hakkında karar vermek için kullandığımız standarttır (Gürsel, 2003).
- *“Özge, kış mevsiminin özelliklerini söylemesi istediğinde 4 denemenin 3’ünde yardımsız söyler.”*

Birey: Özge **Davranış:** Kış mevsiminin özelliklerini söylemesi

Koşul: Söylemesi istediğinde **Ölçüt:** 4 denemenin 3’ünde (3/4)

4. Öğretim Yöntemleri ve Materyaller

- Uzun ve kısa dönemli amaçlar belirlendikten sonra öğretim yapılırken kullanılacak yöntem ve materyaller uygun bir şekilde seçilmelidir.

5. Programın Başlama ve Bitiş Tarihleri

- BEP'te belirlenen kısa dönemli amaçlara ne kadar sürede ulaşılabacağı, öğretime ne zaman başlanacağı öğrencinin performansına ve yaşadığı çevre özelliklerine göre belirlenmelidir.

6. Kullanılacak Değerlendirme Yöntemi

- Kısa dönemli amaçlara ulaşıp, ulaşılmadığına karar vermek için yapılacak değerlendirmenin hangi yöntemlerle yapılacağına karar verilmelidir.

7. Ek Hizmetlerin Nerede, Ne Zaman, Kimler Tarafından ve Ne Kadar Süreyle Verileceğinin Belirlenmesi

- Ulaşım, destek uzman, tıbbi hizmetler, danışmanlık gibi ek hizmetler öğrenciye ne zaman, nerede, kim tarafından, ne kadar süreyle verilecek programı planlama aşamasında kararlaştırılmalıdır.

İzleme ve Değerlendirme

- BEP değişen öğrenci gereksinimlerine göre yeniden düzenlemeler yapılabilen bir dokümandır.
- Bunun için izleme ve değerlendirme süreci işletilir.
- İyi bir izleme ve değerlendirme süreci ile BEP sürekli olarak güncellenir.
- BEP bir akademik yıl için hazırlanır ve en az yılda bir kez değerlendirme yapılır.
- Gerekliyorsa BEP üzerinde uyarılama ve değişiklik yapılabilir.

ÖĞRETİMİN BİREYSELLEŞTİRİLMESİ

- Öğretimin bireyselleştirilmesi; öğretmenlerin bir sınıfta bulunan tüm öğrenciler için hedeflenen davranışları kazandırmalarında ne tür uyarlamalar yapabileceklerini gösteren planlamalardır (Janney ve Snell, 2006).
- Öğrencilerin gereksinimlerine uygun uyarlamaları yaparak, öğrencinin sınıf etkinliklerine katılımını en üst düzeye çıkarmak gerekir.

Hangi Öğrenciler İçin Öğretim Bireyselleştirilir?

- Bunu belirlemek için BEP kaynak olarak alınır.
- Ancak bu sadece BEP'i olan öğrencilere özel değildir.
- Sınıf içinde akademik çalışmalara katılmakta zorlanan diğer öğrenciler içinde öğretim bireyselleştirilebilir.
- Bu nedenle öğretimsel uyarlamalar tüm özel gereksinimli öğrenciler için yapılır.

Öğretimin Bireyselleştirilmesi Neden Gereklidir?

- Özel gereksinimli öğrencilerin bireysel gereksinimlerine cevap vermek için öğretimin bireyselleştirilmesi gerekir.
- Yapılan çalışmalar genel eğitim sınıflarında bulunan öğrencilerin yaklaşık %50'si ile %80'inin sınıfın gereklerini karşıladığını geri kalanın bu durumda güçlük yaşadığını göstermektedir.
- Her bir öğrenciyi sınıf etkinliklerine katmak için öğretimde uyarlamalar yapılmalıdır.